

EVROPSKÉ DOTACE PRO OCHRANU PŘÍRODY

Společná péče o naše přírodní bohatství

Foto: Lubomír Dajč, mravenci

Operační program Životní prostředí 2014-2020
Prioritní osa 4 Ochrana a péče o přírodu a krajinu

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Životní prostředí

PÉČE JE POTŘEBA

V naší krajině přibývá zastavěného území, výstavba silnic ji drobí na menší plochy, zmenšuje se prostor pro život živočichů a rostlin. Vybetonovaná krajina hůř odolává přívalovým dešťům a zvyšuje riziko povodní, nebo naopak sucha. A v neposlední řadě se sjednocuje, ubývá pestrosti a různorodosti.

Ve městech a obcích se budují chodníky, parkovací místa a dlážděná náměstí na úkor zeleně. Stromy z městských ulic se postupně ztrácejí a nahrazují je nízké keře a intenzivně sečené trávníky. V létě se města rozpálí, špatně se v nich dýchá, neochladí se ani v noci.

Do péče o naše společné přírodní bohatství se můžete zapojit i vy. Finance na nejrůznější projekty, které pomohou vrátit přírodě a krajině její pestrost, poskytuje například Operační program Životní prostředí 2014 – 2020, prioritní osa 4.

JE TO I NA VÁS

Peníze jsou připraveny pro všechny úspěšné žadatele. Žádosti mohou být předloženy v průběhu následujících let.

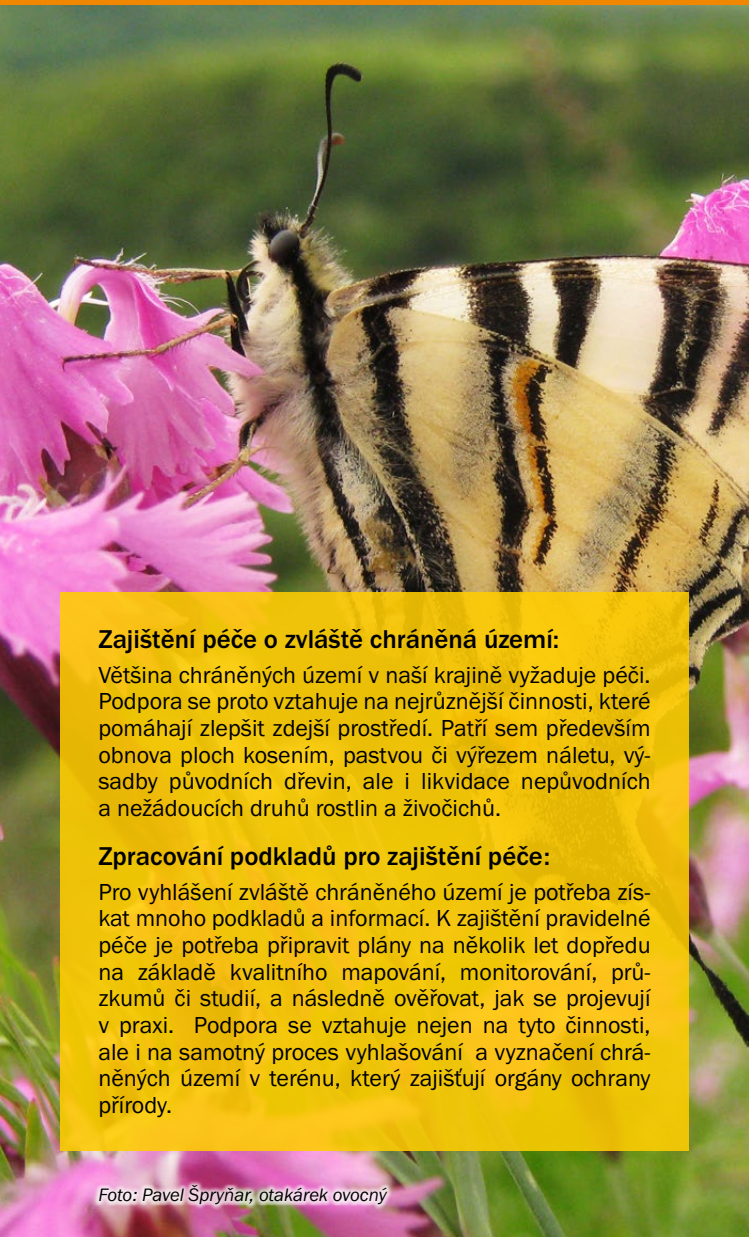
Projekty můžete zaměřit třeba na obnovu či založení veřejné zeleně v zastavěných územích, na zajištění péče potřebné pro vzácné druhy rostlin a živočichů, na obnovu a tvorbu přírodních stanovišť a krajinných prvků, obnovu a zakládání zelených biokoridorů a biocenter, obnovu vodních ploch a revitalizaci koryt vodních toků, které vedou ke zlepšení narušeného vodního režimu a ke zvýšení zadržování vody v krajině.

V tomto letáčku naleznete přehled všech podporovaných oblastí prioritní osy 4 Operačního programu Životní prostředí. Mezi oprávněné žadatele patří zejména obce, kraje, organizační složky státu, nestátní neziskové organizace, fyzické osoby podnikající a další subjekty vyjma fyzických osob nepodnikajících.

Přejeme co nejvíce úspěšných žádostí. S jejich přípravou vám pomohou pracovníci regionálních pracovišť AOPK ČR. Potřebné kontakty najdete na poslední stránce.

NEJCENNĚJŠÍ CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ

Zajištění péče o zvláště chráněná území:

Většina chráněných území v naší krajině vyžaduje péči. Podpora se proto vztahuje na nejrůznější činnosti, které pomáhají zlepšit zdejší prostředí. Patří sem především obnova ploch kosením, pastvou či výřezem náletu, výsadby původních dřevin, ale i likvidace nepůvodních a nežádoucích druhů rostlin a živočichů.

Zpracování podkladů pro zajištění péče:

Pro vyhlášení zvláště chráněného území je potřeba získat mnoho podkladů a informací. K zajištění pravidelné péče je potřeba připravit plány na několik let dopředu na základě kvalitního mapování, monitorování, průzkumů či studií, a následně ověřovat, jak se projevují v praxi. Podpora se vztahuje nejen na tyto činnosti, ale i na samotný proces vyhlášení a vyznačení chráněných území v terénu, který zajišťují orgány ochrany přírody.

Foto: Pavel Špryňar, otakárek ovocný

Specifický cíl 4.1:

Zajistit příznivý stav předmětu ochrany národně významných chráněných území

NEJCENNĚJŠÍ CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ

Přístup pro návštěvníky a zajištění osvěty:

Chráněná území jsou právem častým cílem návštěvníků. Aby zdejší příroda zůstala zachována, je potřeba návštěvníkům přiblížit její krásy a zároveň zajistit, aby ji přítomnost lidí ovlivňovala co nejméně. Podpora se proto vztahuje na budování povalových chodníků, zábradlí nebo úpravu stezek. Podrobnější informace o tom, čím je území jedinečné, se mohou lidé dozvědět v návštěvnických střediscích, na informačních panelech či naučných stezkách, jejichž budování je také možno podpořit.

Foto: Leoš Štefka, Dům přírody Moravského krasu

Specifický cíl 4.1:

Zajistit příznivý stav předmětu ochrany národně významných chráněných území

UBÝVAJÍCÍ ROSTLINY A ŽIVOČICHOVÉ

Zlepšení podmínek pro vzácné a ohrožené druhy:

Podporována jsou taková opatření, která zahrnují obnovní managementové zásahy, jako je například výřez náletů, kosení, pastva či stržení drnu. Nároky jednotlivých druhů se liší, je proto důležitý individuální přístup ke každému druhu na každé lokalitě.

V přírodních rezervacích a v přírodních památkách lze navíc podpořit tvorbu naučných stezek a naučných tabulí, aby se návštěvníci mohli dozvědět, čím je území výjimečné.

Prevence šíření a omezování výskytu invazních druhů:

Podporovaná opatření míří proti nejproblémovějším invazním druhům rostlin a živočichů se kterými se v naší přírodě potýkáme (například bolševník velkolepý, trnovník akát, křídlatky). Cílem je nejen likvidace či zmenšení jejich stávajících populací, ale především omezení jejich dalšího šíření.

Foto: Radek Fišer, koniklec otevřený

Specifický cíl 4.2:
Posílit biodiverzitu

UBÝVAJÍCÍ ROSTLINY A ŽIVOČICHOVÉ

Předcházení škod způsobených zvláště chráněnými druhy živočichů:

Podporu je možné získat na ochranu stád před útoky velkých šelem například pomocí elektrických ohradníků či zakoupením pasteveckých psů. Podporována jsou také opatření na minimalizaci škod, které způsobuje bobr evropský.

Foto: Jana Výborná, sysel obecný

Specifický cíl 4.2:
Posílit biodiverzitu

PŘÍRODNÍ HODNOTY NAŠÍ KRAJINY

Obnova malých vodních nádrží (rybníků):

Malá vodní nádrž může být útočištěm pro vzácné a ohrožené druhy rostlin a živočichů. Nejcennější částí nádrže je dostatečná plocha mělčin s vyvinutým pobřežním pásmem. Podporovány jsou rekonstrukce, odbahnění i výstavby nových nádrží pro posílení přirozených funkcí krajiny. Vytvoří se tak podmínky pro život obojživelníků, hnízdění vodních ptáků a zvýšení druhové pestrosti vodních rostlin.

Foto: Milan Růžička, Přírodní památka Boušovka

Specifický cíl 4.3:

Posílit přirozené funkce krajiny

PŘÍRODNÍ HODNOTY NAŠÍ KRAJINY

Nové tůně a mokřady:

Tůně a mokřady přispívají k větší různorodosti naší krajiny, pomáhají také zadržovat vodu. Podporováno je proto jejich hloubení, tvarování, přemístění odtěženého materiálu. Podstatnou část rozlohy tůně by měly tvořit mělčiny s vyvinutým pobřežním pásmem, důležitá je i členitost břehů i dna. Vznikají tak úkryty pro obojživelníky a vhodné prostředí pro vodní bezobratlé, měkkýše a vodní rostliny.

Omezení úmrtnosti obojživelníků na silnicích:

Navádějící bariéry zachrání každé jaro stovky obojživelníků, kteří se přesunují na místa rozmnožování. Podporu je možné získat na instalace naváděcích trvalých bariér a budování navazujících propustků a přechodů pod silnicemi.

Foto: Martin Waldhauser, skokan zelený

Specifický cíl 4.3:
Posílit přirozené funkce krajiny

PŘÍRODNÍ HODNOTY NAŠÍ KRAJINY

Revitalizace vodních toků:

Podporu je možné získat na obnovu přírodě blízkých koryt vodních toků ve volné krajině nebo v intravilánu obce. Podporují se i výsadby břehových porostů, které zabezpečí propojení s okolním prostředím. V obci může být revitalizace doplněna například dřevěnými lavičkami. Revitalizace vodních toků má i protipovodňovou funkci.

Foto: Tomáš Just, revitalizace Hostivice

Specifický cíl 4.3:
Posílit přirozené funkce krajiny

PŘÍRODNÍ HODNOTY NAŠÍ KRAJINY

Výsadby původních druhů dřevin, realizace územních systémů ekologické stability:

Z naší krajiny v posledním století zmizela rozptýlená zeleň, které zajišťovala její pestrost i schopnost zadržovat vodu. Rozsáhlé lány orné půdy jsou ohroženy vodní a větrnou erozí. Podporovány jsou proto výsadby alejí, remízků, obnova mezí, větrolamů a zakládání krajinných prvků.

Zvyšování podílu listnatých dřevin v lesích:

Smrkové lesy, které byly uměle založeny k produkci dřeva, se nedokázaly přizpůsobit půdním podmínkám, nadmořským výškám a teplotám. Ohrožuje je proto vítr, námraza, sucho, hmyzí škůdci i houbové patogeny. Podpora je proto zaměřena na zvyšování podílu listnatých druhů stromů, hlavně buku.

Foto: Radim Jarošek, Velký a Malý Roudný

Specifický cíl 4.3:
Posílit přirozené funkce krajiny

VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ V SÍDLECH

Revitalizace sídelní zeleně:

Obce i města se potýkají s nedostatkem zeleně na veřejných prostranstvích. Podporovaná opatření zahrnují zakládání a obnovu ploch a prvků veřejné zeleně, skupinové i solitérní výsadby stromů, zakládání nebo obnovu zatravněných ploch či výsadby keřů. Finance jsou poskytovány i na ošetření stromů.

Foto: Zuzana Růžičková, Vejdova lípa

Specifický cíl 4.4:

Zlepšit kvalitu prostředí v sídlech

VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ V SÍDLECH

V sídlech je problémem i nedostatek vhodných míst pro vsakování vody. Podporována je proto přeměna nepropustných ploch na plochy propustné a polopropustné a budování drobných vodních prvků zakomponovaných do zeleně. Získat podporu mohou i další opatření: například ponechávání torz starých stromů k dožití. Ty poskytují domov různým druhům hmyzu.

Získat finance lze i na nově zakládáné trávníky a pěšinky.

Foto: Zuzana Růžičková, květy hrušní

Specifický cíl 4.4:
Zlepšit kvalitu prostředí v sídlech

Proplatit lze

- » Přípravu projektu - projektovou dokumentaci, studie, analýzy, geodetické práce, zpracování a podání žádosti, výběrová řízení na dodavatele, technický a autorský dozor
- » Stavební práce
- » Zemědělské činnosti
- » Lesnické činnosti
- » Sadovnické práce
- » Osobní náklady - hrubou mzda, odměny, služební cesty, pohonné hmoty, režijní náklady
- » Vedlejší rozpočtové náklady
- » Vyvolané investice
- » Pořízení pozemku či stavby pro projekt
- » Poplatky za odnětí z půdního fondu
- » Daň z přidané hodnoty
- » Povinnou publicitu - plakát, pamětní desku, velkoplošný panel

Výše podpory

Specifický cíl PO 4	Podpora OP ŽP
4.1	85 - 100 %
4.2	85 - 100 %
4.3	60 - 100 %
4.4	60 %

AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČESKÉ REPUBLIKY

SPRAVUJE

- » zhruba 800 maloplošných chráněných území
- » 25 chráněných krajinných oblastí

SLEDUJE

- » co u nás žije a roste
- » jak se naše příroda mění

PŘIPRAVUJE

- » plány péče o jednotlivá chráněná území
- » záchranné programy ohrožených rostlin a živočichů

POMÁHÁ

- » obnovit tůně a mokřady
- » sázet v krajině stromy a keře
- » revitalizovat potoky
- » udržovat krajinu, aby nezarůstala
- » obnovovat přirozenou skladbu lesů

UKAZUJE

- » krásy přírody veřejnosti (naučné stezky, pozorovatelný, povalové chodníky, žebříky, časopis Ochrana přírody, program Dům přírody)

POSKYTUJE

- » odbornou podporu veřejné správě
- » informace a konzultace

PROVOZUJE

- » digitální registr Ústředního seznamu ochrany přírody
- » Nálezovou databázi ochrany přírody s více než 20 miliony údajů
- » veřejnou odbornou knihovnu s více jak 20 000 svazky

SPOLUPRACUJE

- » s veřejnou správou
- » s akademickou sférou
- » se zahraničními odbornými institucemi

Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky je v období 2014 – 2020 zprostředkujícím subjektem pro prioritní osu 4 Operačního programu Životní prostředí, který je zodpovědný za příjem a hodnocení žádostí. Projekty určené k podpoře jsou pak dále administrovány Státním fondem životního prostředí ČR.

Své záměry a projekty konzultujte prosím na regionálních pracovištích AOPK ČR. Kontakty jsou zveřejněny na www.dotace.nature.cz/opzp-kontakty.html.

Více informací: www.opzp.cz / www.dotace.nature.cz

Kontakt: dotazy-PO4@nature.cz

FB stránky: www.facebook.com/aopkcr

Vydala: Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky

© 2017 AOPK ČR, Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha 11 - Chodov

Text: AOPK ČR / Layout: Jan Šmucar / Tiskárna: Bílý slon, s. r. o.

Náklad: 2 000 ks / ISBN: 978-80-88076-52-0

Foto: František Jaskula, pastva na Radhošti

Operační program Životní prostředí 2014-2020
Prioritní osa 4 Ochrana a péče o přírodu a krajinu

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Životní prostředí

